

Varlık barışında son durum

08.09.2009 | Veysi Seviğ

"Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" 5811 sayılı yasanın amacı; gerçek ve tüzel kişilere ait olup, yurtdışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ekonomiye kazandırılması ve taşınmazların kayda alınması ile yurtdışında bulunan ancak işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan bu türden varlıkların sermaye olarak konulmak suretiyle işletmelerin sermaye yapılarının güçlendirilmesini sağlamaktır.

Söz konusu yasa 02.11.2008 gün ve 27062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiş olup, gerçek ve tüzel kişiler tarafından 01.10.2008 tarihi itibarıyla sahip olunan ve yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazların, yasanın Resmi Gazete'de yayımlandığı ayı izleyen üçüncü ayın sonuna kadar Türk Lirası cinsinden rayiç bedelle banka veya aracı kurumlara bildirilmesi veya vergi dairesine beyan edilmesi halinde, beyan edilen miktarın 22.11.2008 tarihinden sonra başlayan ve 01.01.2008 tarihinden önceki dönemlere ait vergi incelemeleri sonucu Gelir, Kurumlar ve Katma Değer Vergisi yönünden tespit edilen matrah farkından, bu bağlamda beyan edilen tutarların mahsup edilmesini öngörmüştür. (5811 sayılı yasa md: 3, fıkra: 1)

5811 sayılı yasa ile ayrıca Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 01.01.2008 tarihi itibarıyla yasal olarak tutulması gereken defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların da aynı süre içinde vergi dairelerine rayiç bedelle beyan edilmesi halinde aynı haktan yararlandırılması hususu ayrıca hükme bağlanmıştır. (5811 sayılı yasa md: 3, fıkra: 2)

Söz konusu yasa kapsamında olan ve vergi dairelerine beyan edilen varlıkların yapılacak incelemelerde bulunan matrah farklarına mahsup edilebilmesi için yurtdışındaki varlıkların değerleri üzerinden yüzde 2, Türkiye'deki varlıkların değeri üzerinden yüzde 5 oranında vergi tarh edilmesi ve bu vergilerin de tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi ayrıca hüküm altına alınmış bulunmaktadır. (5811 sayılı yasa md: 3, fıkra: 3)

Yasa hükümlerinden yararlanmak için öngörülen beyan süresi 02.03.2009 tarihinde sona ermiştir. Ancak sözü edilen yasadaki beklenen başarı sağlanamamıştır.

Bilhare 5917 sayılı yasanın 44/a maddesiyle 5811 sayılı yasanın 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında yapılan değişiklikle 01.06.2009 tarihi itibarıyla sahip olunan ve yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile varlığı kanaat verici bir belge ile ispat edilen taşınmazların 30.09.2009 tarihine kadar Türk Lirası cinsinden rayiç bedelle banka veya aracı kuruma bildirilmesi halinde bildirilen miktarın 01.01.2008 tarihinden önceki dönemler için yapılması muhtemel vergi incelemelerinde tespit edilecek matrah farkından mahsup olanağı sağlanmıştır. Bu hükme paralel olarak Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 10.07.2009 tarihi itibarıyla yasal olarak tutulması zorunlu olan defter kayıtlarında işletmenin öz kaynakları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarıyla taşınmazların 30.09.2009 tarihine kadar vergi dairesine beyan edilmesi halinde de 01.01.2009 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi incelemeleri sonucunda Gelir, Kurumlar ve Katma Değer Vergisi yönünden tespit edilen matrah farkından "Bazı Varlıkların Mili Ekonomiye

Kazandırılması Hakkındaki" yasa kapsamında beyan edilen tutarlar bu tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi koşuluyla mahsup edilerek tarhiyat yapılabilecektir.

Bu bağlamda da yasal düzenleme gereği indirimi reddedilen Katma Değer Vergisi'ne ilişkin mahsup edilecek matrah tutarı, indirimi reddedilen vergiye esas teşkil eden bedel olarak hesaplanacaktır. Ancak indirimi reddedilen vergiye ilişkin hedeflerin belirlenmemesi halinde mahsup edilecek tutar, yüzde 18 KDV oranı dikkate alınarak hesaplanacaktır. (5811 sayılı yasa md: 3, fıkra: 5)

İndirimi reddedilen KDV'ye yönelik mahsup işlemi, sadece hakkında 19.06.2009 tarihinden sonra başlamış vergi incelemesi bulunan ve 10.07.2009 ila 30.09.2009 tarihleri arasında "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" yasa hükümlerinden yararlanan mükellefler için geçerli olacaktır. (Durak, Gündoğan "Varlık Barışı Uygulamasında Süre Uzatımı ve Yeni Düzenlemeler" Vergi Dünyası, Sayı: 336, Sf: 67-71.) Dolayısıyla 22.11.2008 ila 02.03.2009 tarihinden sonra başlayan incelemelerde, indirimi reddedilen KDV'ye yönelik mahsup işleminden yararlanamayacaklardır.

Burada üzerinde durulması gereken en önemli konu 5917 sayılı yasa ile yeni şeklini alan ve uygulama süresi uzatılan "Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkındaki" yasa hükümlerinden yararlananların 01.01.2008 tarihinden önceki beyanları doğrudan vergi incelemesine konu edilmeyecek, ancak herhangi bir nedenle bu beyanların incelenmesi söz konusu olursa, bu takdirde bulunacak matrah farklarından sözü edilen yasa hükümlerine göre beyan ve tarh edilen ve vergisi vadesinde ödenmiş bulunan tutarlar indirim konusu yapılabilecektir. 2008 yılına ait beyanlar ise hiçbir şekilde mahsup hakkından yararlanamayacaktır.

Kaynak: Referans Gazetesi.